

Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Zašto se Svjetski dan zdravlja obilježava baš na taj datum, 7. travnja?

Datum obilježavanja Svjetskog dana zdravlja odabran je na prijedlog Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) u spomen na 7. travnja 1948. godine koji se smatra danom osnivanja SZO. Naime, zaključno s tim datumom su parlamenti polovice zemalja (31) ratificirala Ustav SZO koji su prethodno prihvatili i potpisali predstavnici 61 zemlje učesnice Svjetske zdravstvene konferencije u New York-u 22. srpnja 1946. godine. Za osnivanje SZO posebno je zaslužan dr. Andrija Štampar koji je od 1946. do 1948. bio na čelu Interimne komisije koja je radila na pripremi dokumenata SZO uključujući i njezin Ustav. Odmah nakon 7. travnja 1948. sazvana je Prva Skupština SZO i to za 23. lipnja 1948. godine. Skupština je zasjedala u Ženevi punih mjesec dana i to pod predsjedanjem Andrije Štampara koji je aklamacijom izabran za predsjednika Skupštine. Štampar je i čitavo desetljeće nakon toga do svoje smrti 1958. godine utjecao na jačanje uloge SZO u međunarodnom javnom zdravstvu.

Škola narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s ponosom nosi ime Andrije Štampara koji je zaslužan ne samo za osnivanje i ustrojavanje SZO nego i za osnivanje Škole narodnog zdravlja čija je zgrada izgrađena sredstvima Rockefellerove fondacije te je svečano otvorena 1927. godine. Štampar je uvijek usmjeravao rad Škole, čak i onda kad nije bio fizički prisutan da bi nakon Drugog svjetskog rata obnovio medicinsku nastavu na Školi koja 1947. godine postaje dijelom Medicinskog fakulteta, a Štampar postaje njezinim direktorom. Štampar je uz to bio i dekan Medicinskog fakulteta, rektor Zagrebačkog Sveučilišta i predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (nekad JAZU). Njegove vizionarske ideje po kojima je bio i ostao prepoznat i priznat u međunarodnoj zajednici danas prihvaća cijeli svijet, a po njegovom učenju i djelovanju Hrvatska je prepoznatljiva u Europi i svijetu. Vizije i načela koja je formulirao na samom početku svoje karijere bili su i ostali inspiracija i vodilja u radu liječnicima, medicinskim sestrama i drugim javnozdravstvenim djelatnicima tijekom već gotovo cijelog stoljeća. Njegova su načela jednako primjenjiva i danas kada se suočavamo s drugim zdravstvenim problemima u izmijenjenim socijalnim i političkim okolnostima. Glavni elementi učenja Andrije Štampara, integrirana zdravstvena zaštita, suradnja pučanstva i zdravstvenih djelatnika i jačanje preventivnih aktivnosti i odgovornosti za vlastito zdravlje, mijenjali su tijekom povijesti metode i sadržaje rada, ali su danas – u vremenu razvoja civilnog društva i sve veće važnosti odgovornosti za vlastito zdravlje, svjež i aktualni, možda više nego ikada. Dokaz više u prilog tome je i tema ovogodišnjeg Svjetskog dana zdravlja koja najbolje pokazuje potrebu da zdravlje bude „u svim politikama“, a ne samo u politici zdravstva (Zdravlje u svim politikama, sintagma iz 2006.), što je Štampar jasno formulirao još davne 1926. godine u jednom (3.) od svojih 10 načela:

Pitanje narodnog zdravlja i rad na njegovom unaprjeđenju nije monopol liječnika nego se s njim trebaju baviti svi bez razlike. Samo ovom zajedničkom suradnjom može se unaprijediti narodno zdravlje.